

Huilu

Instrumenttiopintojen sisällöt
ja arvioinnin perusteet
2024

Huilunsoiton suoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet

Suomen musiikkioppilaitosten liiton perusopintojen ja syventävien opintojen suoritusten sisällöt sekä arvioinnin perusteet on laadittu Opetushallituksen laatimien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden hengessä.

Uudet sisällöt tuovat oppilaalle entistä enemmän vapautta ja opettajalle vastuuta ohjelmiston suhteen. Tärkeintä on soittoinnostuksen herättäminen ja hyvän musiikkisuhteen ylläpitäminen.

Suoritusten sisällöt

Suoritusten tulee rohkaista oppilasta oman musiikillisen identiteetin etsimiseen. Opettaja ja oppilas suunnittelevat suoritusohjelmat yhdessä.

Ohjelman tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason sisältösuorituksia. Suoritukseen voidaan sisällyttää ylempien tasojen ohjelmistoa edellyttäen, että oppilaalla on siihen vaadittavat tiedot ja taidot.

Ohjelman pitkäjänteisellä harjoittelemisella ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä. Suorituksesta saatu kokemus sekä arvioijien kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita.

Yhteismusisointi on oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikin muodossa se voi muodostaa osan suorituksen ohjelmasta. Yhteismusisointi voi pitää sisällään eri tyylejä, esimerkiksi kansanmusiikkia ja/tai jazzmusiikkia.

Sävellajit

Asteikkoja soitetaan oppilaitoksessa sovittavien ainekohtaisten käytänteiden mukaan siten, että ne tukevat oppilaan kehittymistä ja huomioivat instrumentin erityispiirteet.

Asteikkosoiton nopeutta ei määritellä. Asteikolla ja murtosoinnuilla pyritään kehittämään instrumentin hallintaa kaikilla osa-alueilla, soittotekniikan notkeutta ja sujuvuutta sekä keskeisten musiikin rakennusainesten havaitsemista ja hallintaa soitettavassa ohjelmistossa.

Esiintymiset

Musiikki on tarkoitettu myös esitettäväksi, yleisölle soittaminen onkin erottamaton osa musiikinopiskelua. On tärkeää, että musiikin opiskelun ohella opiskelijat esiintyvät säännöllisesti erilaisissa konserttitilaisuuksissa.

Ohjelmisto

Teosluettelot on tarkoitettu opettajille esimerkinomaisiksi ohjelmiston suunnittelun apuvälineiksi, joita voi soveltaa. Oppilaan ohjelmiston tulee noudattaa kesimäärin kyseisen tason suosituksia. On suositeltavaa, että ohjelmistossa on aikamme musiikkia. Yksi teos voi olla vain kerran oppilaan teosluettelossa.

Harjoiteltavan ohjelmiston sekä suorituksen ohjelman tulee koostua erityylisten, eri säveltäjien sävellyksistä.

Teosluettelot löytyvät Suomen musiikkioppilaitosten liiton kotisivuilta osoitteesta www.musicedu.fi.

Opintokokonaisuuksissa IO1-, IO2- ja IO3-ohjelmistojen vaikeusaste rinnastetaan SML:n vuoden 2005 ohjelmistoluetteloihin. IO4-ohjelmiston tulee vastata aikaisemman opetussuunnitelman mukaisen opistotason tai D-tutkinnon tason vaikeutta.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppimista ja auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita ja saavuttamaan niitä. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy kannustavia ja rakentavia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itsearviointiin.

INSTRUMENTTIOPINNOT Alkeistaso

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- tutustuu omaan soittimeen
- oppii oman instrumenttinsa hallintaa ja käsittelyä, osaa nimetä mm. instrumenttinsa osat
- osaa pitää huolta soittimesta
- pystyy soittamaan helppoja lauluja ja melodioita
- harjoittelee ulkoa soittoa
- opettelee soittamisen perustekniikkaa
- opettelee nuotin- ja rytminlukua ja harjoitellaan soittamaan omalla soittimella
- opettelee improvisointia ja omien pienten sävellysten tekemistä
- osallistuu yhteismusisointiin
- oppii esiintymään konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa sooloteoksella ja/tai kamariyhtyeessä

Sävellajit

- alkeisopinnoissa ei vielä sävellajisoittoa

Suoritus

Suorituksessa esitetään yksi vapaavalintainen sävellys joko soolo- tai kamari-musiikkiesityksenä.

Arviointi

Viimeisestä esiintymisestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 1

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa kannatella huilua oikein, tavoitteena luonteva kehon asento
- pystyy soittamaan selkeällä äänellä
- pystyy soittamaan lyhyitä säkeitä hallitulla yhtenäisellä ilmavirralla (samalla puhalluksella)
- osaa huilun perussormitukset d1---g3
- pystyy soittamaan sujuvasti d1---d3 alueella pieniä kappaleita
- osaa soittaa legatossa, non legatossa ja staccatossa
- hahmottaa opeteltavia asioita kuuntelemalla soittoansa
- pitää tempon ja hahmottaa kappaleen pulssin
- hallitsee perusrytmi kuviot

- osaa lukea nuotteja d1-d3 alueella
- osaa soittaa eri voimakkuuksilla p, mf ja f
- pystyy soittamaan pieniä kappaleita hallitusti alusta loppuun
- hahmottaa kokonaisuuden ja siihen kuuluvat osat
- osaa soittaa ulkoa
- osaa soittaa eri tyyliä kappaleita
- tutustuu prima vista-soittoon
- opettelee improvisointia
- osaa soittaa pieniä yhteissoittokappaleita
- osaa harjoitella soittotehtävät huolellisesti sekä rytmin että sävelpuhtauden osalta
- valitsee opettajansa kanssa esitettävät kappaleet
- harjoittelee kappaleen esityskuntoon
- osallistuu yhteismusisointiin
- oppii esiintymään konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa sooloteoksella ja/tai kamariyhtyeessä

Sävellajit

- 2 merkkiin saakka yksi oktaaviala duurit ja mollit
- nuottien lukemisen hallitseminen sujuvasti g1-h2

Suoritus

Suorituksessa esitetään yksi sävellys joko soolo- tai kamarimusiikkiesityksenä.

Arviointi

Viimeisestä esiintymisestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja kollegansa kanssa. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu

INSTRUMENTTIOPINNOT 2

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- huolehtii oman soittimen päivittäisestä huollosta
- soittaa hyvässä soittoasennossa
- pystyy soittamaan selkeällä äänellä, jossa on vivahteita
- huulien asento vakiintunut, tuntee oman huulien asentonsa
- pystyy säilyttämään saman viritystason kappaleen aikana
- pystyy soittamaan säkeet hallitulla yhtenäisellä ilmavirralla (samalla puhalluksella)
- osaa huilun perussormitukset sujuvasti d1-g3
- osaa perussormitukset c1-h3
- pystyy soittamaan sujuvasti d1-d3 kappaleita

- osaa soittaa useilla erilaisilla artikulaatiotavalla
- hahmottaa kuulemalla soittoansa ja osaa arvioida sitä
- pitää tempon ja hahmottaa kappaleen pulssin
- hallitsee erilaisia rytmikuvioita ja tahtilajeja
- osaa soittaa eri voimakkuuksilla pp, p, mp, f ja ff
- pystyy soittamaan erityylishä kappaleita hallitusti alusta loppuun
- hahmottaa kokonaisuuden ja siihen kuuluvat osat
- osaa soittaa ulkoa
- tunnistaa kappaleiden ominaisuuksia (esim. barokki, moderni)
- osaa kertoa itselleen tärkeistä kappaleista
- suunnittelee opettajan kanssa ohjelmistoansa
- opettelee improvisointia korvakuulolta soittaen pienten sointujaksojen päälle melodioita
- osaa soittaa yhteissoittokappaleita pienyhtyeessä ja/tai orkesterissa
- osaa harjoitella soittotehtävät huolellisesti sekä rytmin että sävelpuhtauden osalta
- harjoittelee kappaleen esityskuntoon
- jaksaa hioa kappaletta ja esittää sen uudestaan
- osallistuu yhteismusisointiin
- osaa esiintyä konserteissa tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa säännöllisesti sooloteoksien ja/tai kamariyhtyeissä
- osaa huomioida yleisön esiintymistilanteessa

Sävellajit

- 4 etumerkkiin saakka 2 oktaavialaa duurit ja mollit

Suoritus

Esitysten tulee sisältää yhteensä kolme eri tyylistä sävellystä tai kaksi jos yksi teoksista on laajamuotoinen, esitykset voi tehdä yhdessä konsertissa tai jakaa kahteen.

Arviointi

Suorituksesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja kollegansa kanssa. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 3

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- huolehtii oman soittimensa päivittäisestä huollosta
- osaa korjata soittoasentoaan
- osaa virittää itse (myös viritysmittarin käyttö)
- oppii muokkaamaan äänen värisävyjä ja hienosäätämään intonaatiota
- soiton aikana osaa kuunnella ja korjata äänenpuhtautta
- osaa huolehtia hengitystekniikasta niin, että se tukee fraseerausta
- osaa huilun perussormitukset c1-c4
- osaa kaikki perusartikulaatiot (myös kaksoiskieli)
- osaa musisoida improvisoinnin ja säveltämisen keinoin
- hallitsee prima vista-soiton
- osaa kuunnella soittoaan
- hallitsee ja muistaa tempomuutokset
- osaa soittaa eri voimakkuuksilla niin, että intonaatio pysyy hyvänä
- osaa soittaa laajamuotoisia ja eri tyylikausien teoksia
- osaa harjoitella suunnitelmallisesti
- osaa soittaa ulkoa
- osaa koristella teoksia tyylin mukaiseksi
- osallistuu ja yhteismusisointiin
- hallitsee esiintymisen taitotasovaatimusten mukaisesti konserteissa

Sävellajit

- 6 etumerkkiin saakka 2 oktaavialaa duurit ja molli
- G1-G3 kromaattinen

Suoritus

Esitettävän ohjelmakokonaisuuden tulee sisältää kolme erityylistä teosta, joista yksi on laajamuotoinen, ohjelman voi esittää yhdessä tai kahdessa konsertissa.

Arviointi

Esiintymiskokonaisuudesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antavat oma opettaja ja kaksi kollegaa, joista yksi voi olla toisen instrumenttiryhmän opettaja, jos ohjelmaan sisältyy kamarimusiikkia ja yksi toimii arviointikokoonpanon puheenjohtajana. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 4

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- syventyy hyvän ergonomian lähtökohtiin ja osaa tarkastaa soittoasennon säännöllisesti
- pystyy kehittämään sormitekniikan sujuvaksi ja vaivattomaksi
- hallitsee puhallustekniikassa laajat intervallit sekä staccaton että legaton
- osaa käyttää vibratoa monipuolisesti ja varioida sitä eri tyyllilajeissa
- hallitsee artikulaation monipuolisesti: suora- ja kaksoiskieli sekä näiden yhdistelmät erilaisissa rytmikuvioissa (duoli, trioli, kvartoli jne.)
- hallitsee pulssin
- nuotinluku hallintaan koko alueelta c1-c4 (-d4)
- osaa valmistaa laajamuotoisia kappaleita
- pystyy soittamaan ulkoa
- osaa suunnitella omia ohjelmia
- osaa ornamentoida barokkisonaatteja
- osaa improvisoida, säveltää ja sovittaa oman kiinnostuksen mukaan
- hallitsee prima vista-soiton
- hallitsee musiikillisen kommunikoinnin kamarimusiikissa toisten soittajien kanssa
- osaa harjoitella järkevästi ja hyödyllisesti suunnitelmallisuutta käyttäen
- osaa käyttää erilaisia harjoittelutapoja
- tiedostaa eri osa-alueiden merkityksen soitossa ja tarvittaessa kohdentaa harjoittelua oikein
- osallistuu yhteismusisointiin
- hallitsee luontevan lavakäytöksen
- osaa välittää oman persoonallisuuden esityksessä ja pystyy eläytymään musiikkiin
- hallitsee esiintymisen niin musiikkiopiston kuin muissakin tilaisuuksissa

Sävellajit

- kaikki duuriasteikot
- 2 oktaavialaa
- v7-soinnut
- melodiset ja harmoniset mollit
- kromaattinen asteikko c1-c4

Suoritus

Esitettävän ohjelmakokonaisuuden tulee sisältää kaksi osaa laajamuotoisesta teoksesta, tai kaksi osaa konsertosta tai kaksi kappaletta tai kamarimusiikki ja yksi kappale. Ohjelma esitetään yhdessä tai kahdessa konsertissa. Ohjelman tulee olla valmiiksi sävellettyä ja vastata tasoltaan aikaisemman opetussuunnitelman mukaisen opistotason tai D-tutkinnon tason vaikeutta. Esitettävät teokset voivat sisältyä syventävien opintojen lopputyöhön.

Arviointi

Esiintymiskokonaisuudesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antavat oma opettaja ja kolme kollegaa, joista yksi voi olla toisen instrumenttiryhmän opettaja, jos ohjelmaan sisältyy kamarimusiikkia ja joista yksi toimii arviointikokoonpanon puheenjohtajana. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN LOPPUTYÖ

Musiikin laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, jonka laskennallinen laajuus on 70 tuntia. Lopputyö voi olla soolokonserttimuotoinen, yhteismusisointi-, rytmimusiikki- tai kansanmusiikkipainotteinen ja/tai musiikin perusteisiin liittyvä. Lopputyöhön voidaan myös sisällyttää muun muassa säveltämistä, sovittamista, musiikkianalyysia, perehtymistä johonkin musiikin osa-alueeseen esimerkiksi tutkielman muodossa tai kaikkien näiden edellä mainittujen yhdistelmiä. Lopputyössä oppilas voi myös hyödyntää taiteidenvälistä osaamistaan rakentamalla yhteyksiä musiikin ja muiden taiteidenalojen välille musiikin ja musiikkiin liittyvien ilmiöiden pysyessä kuitenkin lopputyön keskiössä.

Lopputyön ohjaa yksi tai useampi opettaja erikseen sovitusti. Lopputyöhön sisältyy kirjallinen osio, jonka laajuus riippuu lopputyön sisällöstä. Oppilas ja opettaja/opettajat suunnittelevat yhdessä valinnaiset syventävät opinnot lopputyötä tukeviksi. Esitys lopputyökokonaisuudesta toimitetaan kirjallisena rehtorille viimeistään 6 kk ennen suunniteltua suorituksen ajankohtaa. Suunnitelman perusteella päätetään lopputyökokonaisuus, joka täyttää opetussuunnitelman vaatimukset ja palvelee opiskelijan tarpeita sekä toiveita.

Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Arviointi toteutetaan opettajakokoonpanolla, joka koostuu lopputyön osa-alueiden erityisosajista. Lähtökohtaisesti arvioijina toimivat oman oppilaitoksen opettajat, mutta tarvittaessa arvioijaksi pyydetään ulkopuolisia osajia. Arviointiryhmä kootaan painottaen lopputyön sisällön rakennetta. Lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia.